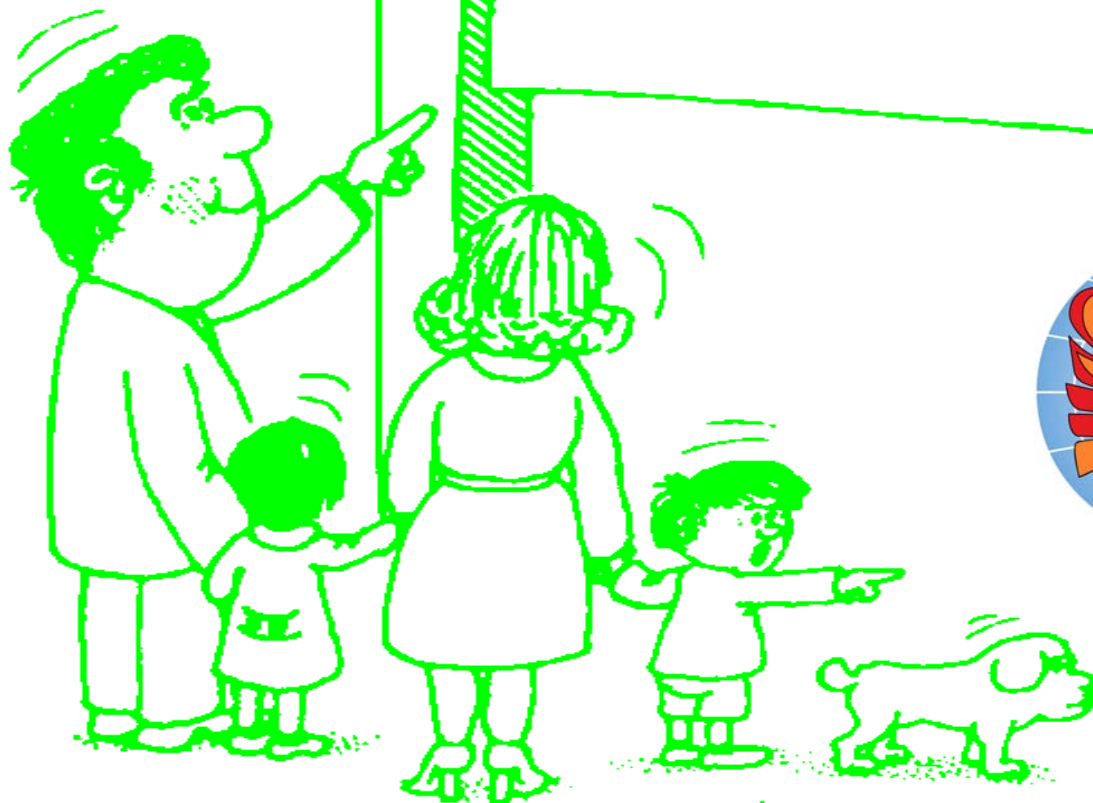

GOSEARI
AURRE EGIN
POBREZIA
GUTXITZEKO

1. Jarduera: **Ausartu AFRIKA ezagutzen**

Kokatu mapan herrialde bakoitza dagokion lekuan.

2. Jarduera: **GOSE** etengabea

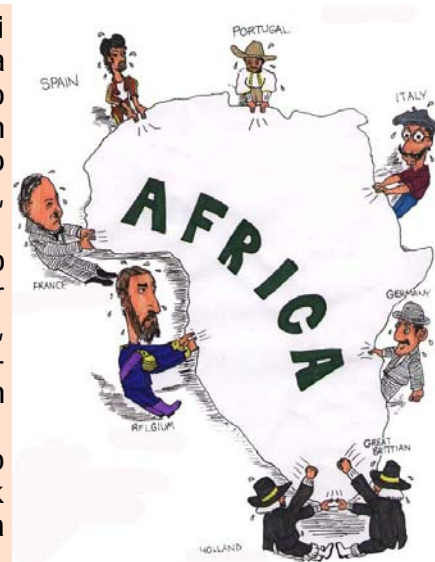
Krisiaren zuzenbideak?

Azken hilabeteotan esaten da munduak elikadura-krisi handi bat bizi duela eta milioika pertsona gosea pairatzera eta janaririk gabe hiltzera kondenatuta daudela. Pobretutako herrialdeen arazo larriak areagotu dira elikagaien kostuaren igoera arinagatik. Munduko Bankuaren arabera, oinarritzko elikagaien prezioa %83 igo da 2005etik hona. Eta, dirudienez, gehiago igoko da.

Planetako biztanleen erdia eguneko bi dolar baino gutxiagorekin bizi da, eta mila milioi inguru, eguneko dolar bat baino gutxiagorekin. Pertsona hauentzat, garia, soja, arropa eta artoa dira oinarritzko elikagaiak eta elikadura-krisia hasi arte euren diru-sarreraren %75 gastatzen zuten hauek erosten.

Deigarriena da, 2008an, zereal eta arrozaren munduko produkzioak errekorra markatuko duela, baina prezioak gora jarraitzen du. Arazoa ez da munduan elikagaiak falta direla.

Zer gertatzen ari da benetan? Nori egiten dio on pobreen goseak? Nazioarteko enpresa handiei eta finantza-inbertitzaileei. Dolarraren eta burtsaren jaitsieragatik eta etxegintzaren merkatuaren erorketagatik euren negozioa murrizten ari dela ikusirik, bide berriak bilatzen dituzte: petrolio eta zerealak erosi bioerregaiak ekoizteko.

Garraiogintza jasangarria?

Bioerregaiak materia organikoarekin (gehienetan landatutako gaiekin) fabrikatutako karburante likidoak dira. Normalean erregai fosilekin nahasten dira ohiko ibilgailuetan erabiltzeko.

Etanola gasolinaren ordez erabil daiteke. Hau arto, gari, azukrekanabera edo erremolatxarekin egiten da. Biodiesela dieselaren ordez erabil daiteke. Koltza edo palmaren olioaren moduko olio-

gaiekin egiten da.

Europako Batasunak hauen erabilera bultzatzen du bi arazoirengatik: energia-iturri berrien erabilera (petrolio bukatzen ari da) eta gasen isurketak murriztea. Honek ekarri du pobretutako herrialde asko honetan inbertitzen hastea, pobretasun egoeratik irteteko.

Zein giza-kosturekin?

Behin pertsonen euren lurrak galtzen dituztenean, euren bizimodua ere galtzen dute. Haietako asko hirietako auzo marjinaletan bukatuko dute lana bilatu nahian; beste batzuek emigratuko dute, eta zenbait, lurrik gabe utzi dituen plantazio horietan bertan enplegatuko dira egoera kaskarretan.

Lurra kontserbatuta ere, euren bizimodua mehatxatua egon daiteke plantazioen praktika ez jasangarriengatik, ura, airea eta inguruko lurrak kaltetzen baitituzte. Ureztatze-sistemek uraren eskasia areagotzen dute. Horren ondorioz, inguruko komunitateek lurra landatu ahal izateko zailtasunak dituzte.

Plantazioetako lan-baldintzak gogorak dira. Adibidez, Brasilen, langileek mozten duten azukrekanabera kopuruaren arabera irabazten dute: tona bakoitzeko dolar bat baino pixka bat gehiago. Sistema honek emakumeak diskriminatzen ditu automatikoki, gizonek beste ezin dutelako moztu. Langileak baldintza miserabletan bizi dira, ur edangarririk gabe, eta janaria eta botikak plantazioan erosi behar dituzte oso garesti. Honek, azkenean, langileak esklabo bilakatzen ditu. Lan-txandak 12 ordukoak izaten dira, 30°C-ko tenperaturarekin. Indonesiako palma-soroetan emakumeek soldatarik gabe lan egin behar dute euren senarrek produkzio-kuota lortu ahal izateko.

Elikagaiak erregai bilakatzea?

Baldintza egokiekin, bioerregaiak aukera handiak eskaintzen dituzte pobrezia murrizteko, herrialde hauetako nekazal sektoreak indartuz. Dena dela, berriro ere, populazio pobrea zanpatua izan ohi da.

Oinarrizko ekosistemen deforestazioak (adib.: oihan tropikalak) bioerregaien landaketei leku egiteko, kezka handia sortu du ingurumenaz arduratzen direnen artean. Honetaz gainera, milioika pertsona desplazatuak izan daitezke euren lurretatik. Tanzanian, nekazari-talde batzuk bortxaz desplazatu nahi dituzte bioerregaien landaketei tokia emateko. Honekin munduko errefuxiatuen krisirik larriena sortzen ari da.

GOSEA handituz joango da

Bioerregaiak lortzeko munduko populazioaren parte handi batek jateko erabiltzen dituen produktuak eta lurrak erabiltzen dira. Herrialde garatuen helburua elikagaiak erregai bilakatzea bada, gizateriaren gehiengoak gosea pairatzen ari denean, argi dago matxinadak sortu daitezkeela. Petrolio-eskaeraren %20 bioerregaiekin ordeztu nahi bada, ez da jatekorik egongo.

Gure mundu honetan, pobretutako herrialde batek ezin du legerik sortu bere populazioa elikatzeko, lege horiek "komertzio librearen" aurkakoak badira. Gure mundu honetan, gosetutako milioika pertsona duten herrialde batzuek elikagaiak esportatzen dizkiete populazioa ondo elikatuta daukaten herrialdeei, elikagai horiekin haien ibilgailuak elikatzeko. Zergatik?

KALKULU ENERGETIKOAK

DATUAK

- 100 litroko etanol-tankea betetzeko behar den zereal kopuruarekin pertsona bat elikatu daiteke urte batean (365 egun).
- Bioetanola gasolinarekin nahasten da ingurumena gutxiago kutsatzeko. Nahasketan %10 etanol eta %90 gasolina jartzen da.
- Kontsumo baxuko teknologia duen auto batek 100 kilometroko 4 litro bioetanol kontsumitzen du errepidean.
- Gironatik A Coruñara 1.218 kilometro dago.

1 100 litro etanol erabiliz, zenbat erregai nahastu (bioetanol) lor dezakegu?

2 Nahasketan lortutako erregai litro guzti horiekin, zenbat kilometro egin ditzakegu daukagun kontsumo baxuko teknologia duen autoarekin?

3 Eman dezagun pertsona bat Gironatik A Coruñara doala oportretan. Nahasketako zenbat litro kontsumituko lituzke bidaian (joan etorrian)?

4 Erregai litro horiekin, zenbat pertsonak jan lezake urte batean?

ATERA ZEURE ONDORIOAK

Otoitza egiteko

Maitatzen ikasteko otoitza

Jauna, gose naizenean, emadazu janaria behar duen norbait;
 Egarrri naizenean, emadazu ura behar duen norbait;
 Hotz naizenean, emadazu beroa behar duen norbait;
 Sufritzen dudanean, emadazu kontsolamendua behar duen norbait;
 Nire gurutzea astuna iruditzen zaidanean, utzidazu besteren gurutzea konpartitzen;
 Pobretasunean banago, jarri nire ondoan behartsu bat;
 Astirik ez dudanean, emadazu nire minutuak behar dituen norbait;
 Umiliatua banaiz, emadazu aukera norbait goraiatzeko;
 Animorik gabe banago, emadazu norbait animo berriak emateko;
 Besteek ni ulertzea nahi dudanean, emadazu nire ulermena behar duen norbait;
 Zain nazaten beharrezko zaidanean, emadazu norbait nik zaintzeko;
 Nigan pentsatzen dudanean, zuzendu nire arreta beste pertsona batengana;
 Zure laguntzarekin izan gaitezen duinak, Jauna, gure anai-arrebak zerbitzatzeko;
 Emaiezu, gure eskuen bitartez, ez soilik eguneroko ogia,
 baizik eta gure maitasun errukiorra, zurearen irudia dena.

Madre Teresa de Calcuta

Hala ere

Pertsonak irrazionalak dira, ilogikoak eta bere baitara bilduak,
HALA ERE, MAITA ITZAZU
 Ongia egiten baduzu, motibazio egoistak dituzula leporatuko dizute,
HALA ERE, EGIN EZAZU ONGIA
 Arrakasta baduzu, lagun faltsu eta egiazko etsaiak irabaziko dituzu,
HALA ERE, IZAN EZAZU ARRAKASTA
 Egiten duzun ongia bihar ahaztuko da,
HALA ERE, EGIN EZAZU ONGIA
 Zintzotasunak eta zabaltasunak ahul egiten zaituzte
HALA ERE, IZAN ZAITEZ ZINTZO ETA ZABALA
 Urte luzeetan eraiki zena gau batean suntsitu daiteke,
HALA ERE, ERAIKI EZAZU
 Egiazko jendeak laguntza behar du baina eraso zaitzakete egiten baduzu,
HALA ERE, LAGUN IEZAIEZU
 Emaiozu munduari daukazu onena eta hortzak ostikatuko dizkizute,
EMAIOZU MUNDUARI DUZUN ONENA... HALA ERE.

Solidaritatearen Oitoitza

Zoriontsuak izan bitez Jesusi jarraitzen diotenak samariar onaren bidetik. Bere urratsen atzetik dabiltzanak, bidearen zailtasunak eta ibiliaren nekeak gaindituz. Zoriontsuak ibiltzean bide berriak sortzen dituztenak, beste batzuek jarraitzeko, atseginez, eta Jainko gure Aitaren lanarekin segitzeko. Zoriontsuak, erne eta gertu euren bidea aldatzen dutenak, sufritzen, negar egiten eta gosea pairatzen dutenengan bizirik dirauen Jainkoaren bila ateratzeko.

Zoriontsuak euren bizitza besteen alde ematen dutenak. Gogor lan egiten dutenak justiziaren alde.

Erresuma eraikitzen dutenak, leku urrunetatik.

Zoriontsuak, anonimoki eta hantusterik gabe, euren bizitza eskaintzen dutenak beste batzuk gehiago eta hobeto bizi daitezen.

Zoriontsuak, euren eguneroko sakrifizioarekin, gizarte berri baterako urratsak ematen dituztenak, "merkatu-jaunak" agintzen duen gizarte honetan.

Zoriontsuak pobreen alde lan egiten duten GUZTIOK. Pobreengandik gertu, pobreen ondoan, pobre bihotzez.

Zoriontsuak anai-arreba zehatza maitatzen dutenak.

Euren egiazko maitasuna, bizitza-ekintzez, konpainia-ekintzez eta benetako entregaz erakusten dutenak.

Zoriontsuak irakasten dutenak, besteek ikasten saiatzen direnak, kolore, azala edo diruagatik desberdintasunik egin gabe.

Zoriontsuak lehenbizi anai-arrebarengan pentsatzen duten GUZTIOK eta besteen eta Erresumaren aldeko lanetan euren zoriontasuna, atsegina eta bizitzaren zentzua topatzen dutenak.

Motxila bete ogi

Misiolariak bere motxila ogiz bete zuen eta bidaiari ekin zion. Zihoan aberriari buruz ikusitako irudiak beti ziren berberak: guda, miseria, gosea... "Behintzat, ni ailegatzen naizen egunean ez dute goserik pasatuko", esan zuen bere baitarako. Baina bidea luzea zen eta motxila oso pisutsua misiolariaren indar txikiarentzat. Herri batetik pasatzean eskorga bat ikusi zuen eta hura erosteko zeraman janariaren erdia ordaindu zuen. Horrela arinago bazihoan ere, gauak bidean harrapatu zuen eta ostatu bat bilatu zuen. Horren truke geratzen zitzaion gainontzeko janaria ordaindu zuen. Goizean, misiolariak bere bideari ekin zion eta barregarri sentitu zen eskorga huts bati bultzaka. Zer eskain zezakeen orain janaririk gabe zegoela? Gutxi balitz bezala, bidearen harriek eskorgaren gorpila hondatu zuten eta misiolariak albo batera utzi behar izan zuen eta bideari esku hutsik ekin. "Zertarako?", esan zion bere buruari, baina helburutik horren gertu zegoela ezin zuen atzera egin. Bere herrialde berriaren lehenengo herrira heldu zenean, bertan bizi zirenek ikusminez hartu zuten. Misiolariak, haien hizkuntzan ikusitako lau hitzez, bakean zetorrela eta euren laguna zela azaltzen saiatu zen... eta ezer ez zeukala. Esaten zuena ongi ulertzen ez zuten arren, herrikoek ulertua zuten hori nahikoa eta sobera zela. Eserarazi zuten eta ur ugari eta kakahueteak eskaini zizkieten gosea arintzeko. Jan bitartean nondik eta zergatik zetorren galdetu zioten. Misiolariak ikusitako gose-eszenak azaldu zizkien eta, Jesusen dizipulu legez, zerbait egitera mugiarazi zutela, bidean jartzen behartu zutela... ezertarako ez. "Hori paradoxa!", pentsatu zuen, "haiek elikatu behar naute". Janaria bukatuta, misiolariak altxatu zen eta esan zien:

- Banoa, etxera itzuliko naiz, nire bidaiak porrota izan da, ez dut lortu nahi nuena.

Baina haiek esan zioten:

- Ez, gelditu eta hitz egiguzu ezagutzen ez dugun eta zure bizitza elikatzen duen Jesusi buruz.

Eta misiolariak deskubritu zuen ez zegoela hutsik, bazuela zerbait konpartitzeko: Jesusengan zuen fedea.

San Francisco, 12A-3º
48003 - BILBAO
mision-bi@terra.es